

Paní Hana Vrbická chodila do stejné libeňské školy jako my, tedy do dnešní Základní školy Bohumila Hrabala. Pro rozhovor jsme si ji vybrali taky proto, že je babičkou jednoho z nás. Do jejího dětství zasáhla válka.

Ta škola vypadala naprosto stejně. Akorát za války dole ve sklepě byly udělaný takový poschodový lavice, kde každá třída měla svoje místo. Čili když zahoukaly sirény, tak všichni jsme museli rychle do sklepa posadit se na ty místa, kde teda jsme měli vyhrazený to místo, a čekat, než bude konec náletu. Naštěstí se nikdy tam nic neudálo, že by tam bombardovali, i když později to bylo kousíček od toho.

Když nacisté obsazovali Prahu, bylo jí právě pět let. Jednoho rána ji sestra vedla do školky.

Zastavili jsme se na hlavní ulici, kde teďka jezdí tramvaje. Stanice Vosmíkových, asi tam v těch místech to bylo. A jeli motorky, zakuklení Němci, vedle sajdkára a v tom další Němec a strašně dlouho to trvalo (jeli směrem na Kobylisy), než nás pustili přes tu silnici. Zase taková hrůza, zase ten strach z těch zakuklenejch, černejch Němců.

Nedaleko od místa, kde Hana Vrbická bydlela, je zatáčka V Holešovičkách, ve které byl spáchán atentát na Heydricha.

Pamatuju si, že každý poledne hlásili jména lidí, kteří byli popravení. Takže v nás v dětech zase taková hrůza podvědomá, i když jsme nevěděly přesně, jak to bylo, co to bylo a tak dále, že jo.

Nejvíce se bála na sklonku války, když byla na jaře 1945 bombardovaná Praha.

Najednou jsme slyšeli hrozný jako rány. Říkali jsme ... pravý poledne, rány, slunce, který svítilo, se zaclonilo a byla tma jako v půlnoci. Seděli jsme na zemi na těch dlaždicích, přikrytý kabátama, protože všechno bylo černým prachem pokrytý, že se nedalo skoro dechat. Mně tenkrát bylo jedenáct let, pamatuji si, že jsem hrozně plakala, držela jsem maminku pořád: "Maminko, já se bojím, já se bojím." Jenomže maminka pravděpodobně sebála ještě víc než my o nás o všechny. Nebyly jsme tam samy, že jo, byli tam lidé z domu.

Druhý den vyšli ven s bratrem ven a viděli zničené domy...

A hlavně si vzpomínám, že nám tam zabili jednoho pana učitele, kterého jsme měli rádi.

To už se ale pomalu blížil konec války. Paní Vrbická si vzpomíná, jak šel tatínek s bratrem bránit rozhlas a jak ona s maminkou pomáhala stavět barikády.

A my s mým starším bratrem, o dva roky starším, a s maminkou jsme všechno ze sklepa. My jsme třeba nosili necky, sudy, cokoli jsme našli, všechno jsme na tu barikádu dali.

Na toto období má Hana Vrbická i jednu veselou vzpomínku. Maminka ji poslala pro chleba. Vedle konzumu v zatáčce U Kříže tehdy tábořili ruští vojáci.

A měli vedle sebe takovejdlé pytel a zavolali mě: "Pojd', pojd' sem, pojd'." Tak jsem šla a říkali: "Tu Tašku roztáhni. Tak jsem nevěděla, co a voni mi ji nasypali plnou rozinek.

Šla jsem domů a říkám: "Mami, já nemohla koupit chleba, protože mně Rusáci dali rozinky. Plnou tašku. A on už se mi nikam nevešel."

A co by chtěla paní Vrbická vzkázat budoucím generacím?

Hele moje životní motto je pohyb a čerstvej vzduch asi tak. To celý život propaguju. A chtěla bych, aby na sebe lidi byli slušní, aby se nehonili jenom za penězma a aby si vážili toho, že ty druhý lidi je maj rádi, aby si vážili svejch rodin...